

UUDISTAVA VILJELY PARANTAA MAATALOUDEN KANNATTAVUUTTA JA VÄHENTÄÄ ILMASTOPÄÄSTÖJÄ

Maatalouden kannattavuus, suomalainen ruokaturva ja ruoantuotannon ilmasto- ja ravinnepestöt sekä muut ympäristövaikutukset vaativat toimenpiteitä seuraavalla hallituskaudella. Maaperän kasvukuntoa parantava uudistava viljely tarjoaa ratkaisuja niin tilatasolla kuin läpi ruokajärjestelmän. Etenkin herkän Saaristomeren valuma-alueella toimepiteistä on välittömästi hyötyä myös Itämerelle.

Uudistava eli regeneratiivinen viljely tarkoittaa viljelytapaa, jolla pyritään ruoantuotannon yhteydessä parantamaan maaperän kasvukuntoa, vesiensuojelua ja maatalousekosysteemien tilaa jatkuvasti ja kokonaisvaltaisesti. Keskitymällä maaperän kunnon hoitamiseen, sidotaan samalla hiiltä maaperään ja hillitään ilmastonmuutosta, vesisäätöpäästöjä ja luontokatoa. Hyväkuntoinen maaperä kestää paremmin äärisäitä ja tuo satovarmuutta muuttuvissa olosuhteissa.

Uudistava viljely on enemmän kuin yksittäiset toimenpiteet. Se on joustava tapa käyttää hyvien viljelykäytäntöjen monipuolista kokoelmaa kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla. Uudistavan viljelyn toimenpiteillä on kolme tarkoitusta: yhteytyksen maksimointi, maan pieneliötoiminnan maksimointi sekä maaperän toiminnan häiriönä minimointi. Maaperän pieneliötoimintaa häiritsevät esimerkiksi maanmuokkaus ja kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttö.

Tilannetajuinen toimintatapojen soveltaminen vaatii osaamista, jatkuvaa oppimista ja maatalon olosuhteiden tuntemista. Siksi koulutus, neuvonta ja vertaisoppiminen ovat uudistavan viljelyn käyttöönoton kannalta keskeisiä. Suomessa tehdään maailmanluokan tutkimusta maaperän hiilivaraston mittaamiseen ja suomalaisten edelläkävijöiden tekemää käytännön kehitystyötä seurataan kansainvälisesti.

Uudistava viljely kääntää pellot hiilinieluiksi

Usein puhutaan hiiliviljelystä, kun halutaan korostaa uudistavan viljelyn hiiltä sitovia ja ilmastonmuutosta hillitseviä vaikutuksia. Maaperän hiilivaraston kerryttäminen maatalouden keinoin on tehokas tapa sitoa ilmakehän hiiltä takaisin maahan ja hillitä ilmastonmuutosta.

Suomi allekirjoitti kansainvälisen 4 per 1000 -aloitteen Pariisin ilmastokokouksessa 2015. Aloitteen mukaan lisäämällä maatalousmailla maaperän hiilivarastoa 4 promillea joka vuosi, voitaisiin sitoa saman verran hiiltä kuin mitä ihmistoiminta vuosittain vapauttaa ilmakehään. Laskelmien taustaoletus on, että pelloilla ruoantuotanto jatkuu normaalisti. Hiilensidonnalla ei ole pitkäjänteisiä negatiivisia vaikutuksia satotasoihin, päinvastoin.

Suomen maankäyttösektori kaipaa kipeästi nopeasti toteutettavia ilmastoratkaisuja ja maatalouden toimenpiteet voidaankin ottaa käyttöön jo seuraavalla kasvukaudella.

Pellon hyvä kasvukunto parantaa huoltovarmuutta ja maatalouden kannattavuutta

Kannattavuuden kanssa kamppaileva maatalous tarvitsee uusia työkaluja. Uudistava viljely on yksi näistä. Se parantaa tilan kannattavuutta usealla tavalla.

Uudistava viljely vähentää merkittävästi riippuvuutta mineraalilannoitteista ja kemiallisista kasvinsuojeluaineista ja siirtää painopisteen viljelykiertoon, ympärivuotiseen kasvipeitteisyyteen ja biologiseen typensidontaan. Näin ollen ostopanosten korkeat hinnat eivät kuormita tilan taloutta yhtä paljon.

Uudistava viljely tähtää hyvinvoivaan peltoekosysteemiin, joka sopeutuu kuivuuteen ja suuriin sademääriin ja tuottaa satoa myös ilmastonmuutoksen myötä yleistyvissä äärisäissä.

Uudistavasti tuotetusta ruoasta maksetaan jo paikoin edelläkävijöille korkeampaa hintaa. Ruokaketjun yritysten toimeenpannessa ilmasto-ohjelmiaan huomio kohdistuu myös alkutuotannon päästöihin. Uudistavasti viljeltyjen raaka-aineiden kysyntä kasvaakin kansainvälisillä markkinoilla, ja myös useat suomalaiset elintarvikesektorin yritykset ovat jo sisällyttäneet uudistavan viljelyn omiin tavoitteisiinsa.

Juurisyihin tarttumalla saadaan vesistöpäästöt pysyvästi kuriin

Suurin osa Itämeren rehevöittävästä ravinnepäästöistä on edelleen peräisin maataloudesta. Akuuteimmin ongelma näkyy Saaristomerellä. Uudistava viljely aloitetaan peltojen vesitalouden kuntoon saattamisella, mikä jo vähentää ravinnepäästöjä.

Hyväkuntoinen maaperä myös pidättää vettä ja ravinteita kasvien käytössä. Uudistavalla viljelyllä pystytään purkamaan myös yhtä ongelman juurisyitä, moniin peltoihin vuosikymmenien aikana peltoihin kertynyttä fosforivarantoa. Saaristomeren valuma-alueella uudistava viljelyn toimilla on suora vaikutus maalta tulevaan kuormitukseen.

Ravinnepäästöjä vähentävä [ravinteiden kierrätys](#) on kiinteä osa uudistavaa viljelyä. Eloperäisten kierrätysravinteiden suosiminen parantaa maaperän pieneliöiden elinoloja, mikä taas lisää hiilen varastoitumista maaperään. Kun arvokkaat ravinteet kierrätetään ja pidetään maatalouden hyötykäytössä, niitä ei hukata vesistöihin, joissa ne aiheuttavat rehevöitymistä.

Monimuotoisesta luonnosta hyötyä viljelylle

Uudistavan viljelyn toimenpiteet pyrkivät ekosysteemin elvyttämiseen ja monokulttuurin korvaamiseen monipuolisemmalla viljelykierrolla ja viljelykasvien valikoimalla. Maanpäällinen monimuotoisuus ruokkii maaperän eliöstön monimuotoisuutta.

Myös ruoantuotannossa tärkeiden pölyttäjien elinolot paranevat monipuolisen kasvuston lisäämisen ja kasvin-suojeluaineiden minimoinnin myötä. Monimuotoinen ekosysteemi on sietokykyisempi kasvitaudeille ja ääriolosuhteille.